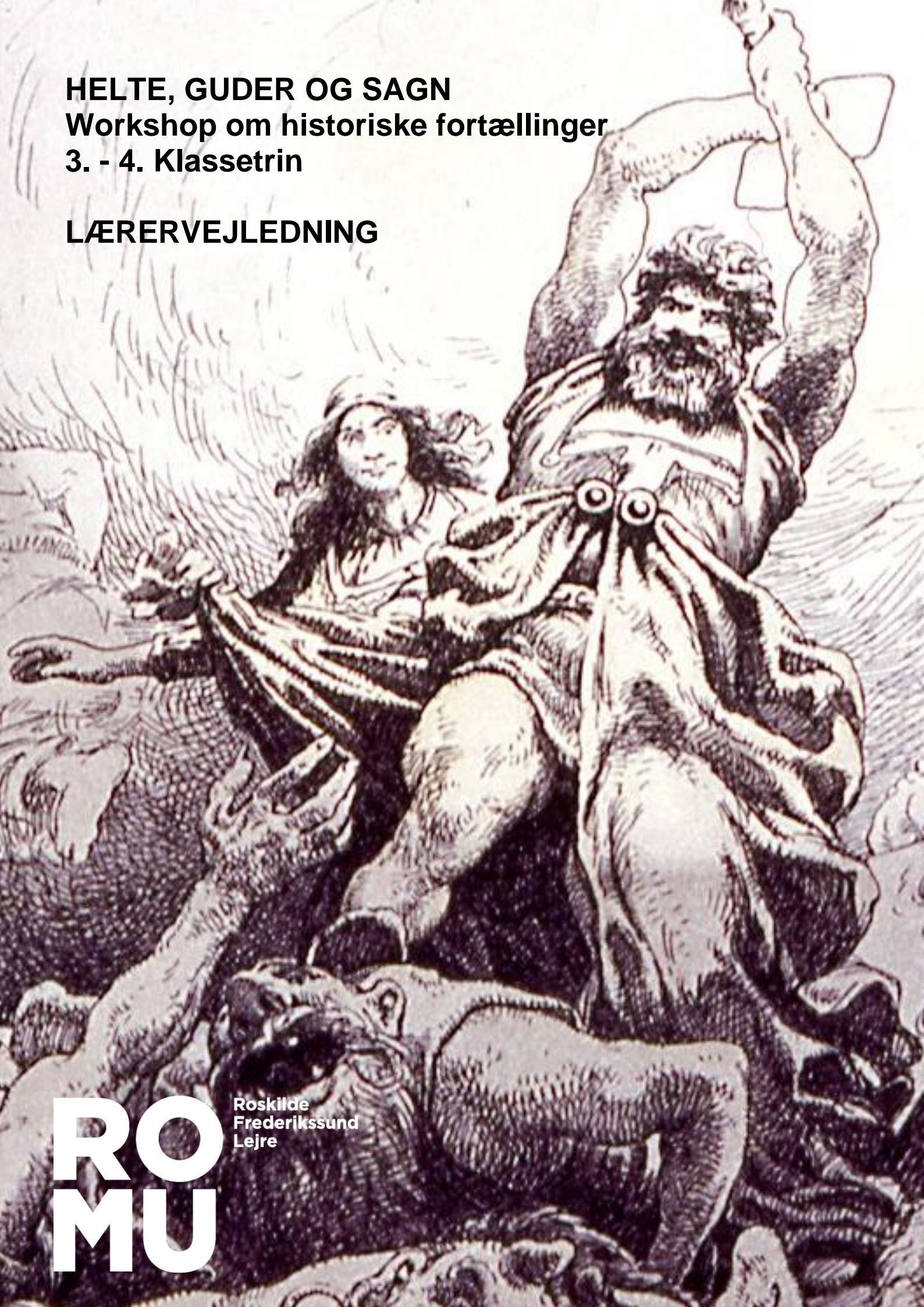

HELTE, GUDER OG SAGN
Workshop om historiske fortællinger
3. - 4. Klassesetrin

LÆRERVEJLEDNING

**RO
MU**

Roskilde
Frederikssund
Lejre

HELTE, GUDER OG SAGN

Workshop om historiske fortællinger

Klassetrin	3.-4. klasse
Varighed	4 timer
Fag	Dansk og Historie.
Pris	1.200 kr. Gratis for skoler i Lejre Kommune og Roskilde Kommune jf. aftale om gratis undervisning.

Beskrivelse af undervisningsforløbet

Hvad kendetegner en helt og hvad er en god fortælling? I dette forløb arbejder vi med myter om de nordiske guder og heltekvadet Beowulf. Vi skal især arbejde med, hvad der er kendetegnende for en helt før og nu. Ligesom vi også fokuserer på sagn og myter som fortællinger både ved at lytte og høre forskellige historier samt ved selv at fremstille korte historier eller tegneserier om vores egne helte. I denne workshop arbejder vi med historiske kilder, mundtlige beretninger, fortællestruktur og genrekendskab. Vi anvender følgende metoder:

- Fisken
- Tørresnoren

Museets udstilling fortæller historien om sagnene og deres relation til de arkæologiske fund, der er gjort i området. Her kan vi øge vores kendskab til sagnet som genre samt hente inspiration til vores egne fortællinger.

Fælles mål:

Dansk – kompetencemål:

- Fremstilling - Eleven kan udtrykke sig i skrift, tale, lyd og billede i formelle situationer
- Fortolkning - Eleven kan forholde sig til velkendte temaer i eget og andres liv gennem undersøgelse af litteratur og andre æstetiske tekster

Historie – kompetencemål:

- Kildearbejde - Eleven kan anvende kilder til at opnå viden om fortiden.
- Historiebrug - Eleven kan fortælle om, hvordan mennesker er påvirket af og bruger historie

Faglige læringsmål

Dansk:

- Eleven kan dramatisere litteratur og andre æstetiske tekster gennem oplæsning og tegning.
- Eleven kan vise sin forståelse af tema og personkarakteristik ved at skifte til en anden udtryksform.

Historie:

- Eleven kan videreformidle sagn og myter med historisk indhold.
- Eleven kan skelne mellem typer af historiske fortællinger

Før klassen kommer

Som lærer kan du forberede eleverne på besøget på museet ved at tale om, hvor I skal hen og hvordan I kommer hen på museet, samt hvad der skal foregå. Oven for ser du en række faglige læringsmål, som vi har sat for denne workshop. Hvis du har specielle ønsker til workshoppen er det vigtigt, at vi bliver informeret om dette, når du booker forløbet. Vi vil også meget gerne høre til om I har arbejdet med sagn, helte, de nordiske guder og fortællinger i klassen før besøget og hvordan.

Inden I kommer på museet vil det gavne elevernes udbytte, hvis:

- Eleven har viden om fortællestruktur i fakta og fiktion
- Eleven har viden om begyndelse, midte og slutning i fortællinger.
- I har talt om helte/antihelte og hvad en helt/antihelt er.
- I har talt om hvad en god fortælling er.
- Eleven har fremstillet egne tekster før.

På museet

Museets underviser tager imod jer ved indgangen. Her kan I også sætte jeres tasker og hænge jeres overtøj. Forløbet starter med at underviseren præsenterer sig og fortæller, hvilke mål, der er sat for forløbet i dag.

Workshoppen vil veksle imellem historiefortælling, elevøvelser, opsamlings og minioplæg, som præsenterer eleverne for mundtlige fortællinger og genren sagn og myter med udgangspunkt i temaet helte. Helte er et kendt begreb blandt børn, og de fleste børn har en helt eller et idol. I workshoppen arbejder vi med elevernes egne helte og relaterer dem til historier om vikingetidens helte. Eleverne vil komme til at deltage aktivt og dele deres viden med hinanden.

Undervisningen finder sted i udstillingen på Lejre Museum, hvor vi i "halkomplekset" lytter til sagn og myter om vikingetidens helte og myter om de nordiske guder.

For at introducere sagn og myter som mundtlige og historiske beretninger og skjalden som mundtlig fortæller starter underviseren med at fortælle en vandrehistorie, som eleverne nu skal fortælle videre til hinanden i grupper på fire. Med udgangspunkt i øvelsen med vandrehistorien taler vi om mundtlighed og hvad man skal være opmærksom på, når man arbejder med mundtlige kilder. Derefter taler vi om elevernes egne helte og det som kendetegner disse.

Herefter skal eleverne arbejde med myter om Odin. Først fortæller underviseren om den nordiske Gud, Odin, og benytter fortællestrukturen fisken i sin fortælling. Eleverne skal aktivt lytte til fortællingen og udfylde ordkort med henblik på efterfølgende at udarbejde en personkarakteristik af Odin. På baggrund af elevernes beskrivelser diskuteres det om Odin kan karakteriseres som helt

Nu skal eleverne arbejde med heltekvadret om Beowulf. Underviseren introducerer eleverne for fortællestrukturen "tørresnoren", som man kan bruge til at strukturere sin fortælling efter. Igen skal eleverne lytte aktivt til fortællingen og gøre notater om, hvad der gør Beowulf til en helt.

Herefter skal eleverne selv fremstille en kort fortælling med hjælp af fisken eller tørresnoren eller omsætte historien om Beowulf til en tegneserie. De får følgende valgmuligheder.

- De kan omforme fortællingen om Beowulf eller Odin til en tegneserie.
- De kan skrive en historie/lave en tegneserie om deres egen helt med tørresnoren som model.
- De kan skrive/tegne en historie om Guden Odin. I denne opgave har vi givet indspark til fortællingen, som eleven skal skrive/tegne videre på.
- De kan skrive et sagn eller en myte

NB: Vi forestiller os, at eleverne arbejder individuelt med ovenstående opgaver. Den enkelte elev må selv vælge hvilken opgave han/hun vil løse, men det er også muligt at det er dig som lærer, der vurderer, hvilken opgave, som passer bedst til den enkelte elev i forhold til elevernes færdigheder inden for fremstilling af tekst.

Undervejs i forløbet bliver der indlagt pauser, hvor eleverne kan komme ud og få frisk luft samt spise madpakke. Ved den afsluttende opsamling får eleverne mulighed for at præsentere deres fortællinger eller tegneserier for hinanden to og to. I plenum diskuterer og opsamler vi på, hvad der gør en historie til en god fortælling, hvad der er kendetegnende for myter og sagn som genre, og hvad der gør en helt til en helt.

Evaluering

Det er vores målsætning, at eleverne går fra museet med ny viden og nye færdigheder, som de kan bygge videre på i skolen. Vi vil meget gerne høre om, hvordan forløbet har været og om eleverne fik det udbytte, som du havde forventet, da du bookede forløbet. På den måde kan vi tilpasse forløbet til målgruppen.

Efterbearbejdning

For at øge elevernes læringsudbytte er det vigtigt, at eleverne får mulighed for at arbejde videre med museumsbesøget, når I kommer tilbage på skolen. Neden for er der forslag til, hvordan man kan arbejde videre med fortællinger, de nordiske guder og sagn og myter.

- Fremfør jeres fortællinger eller tegneserier for hele klassen.
- Under besøget er I meget velkomne til at tage billeder. Disse billeder kan være udgangspunkt for elevernes egne fortællinger, skuespil eller tegneserier.
- Skriv en logbog over jeres besøg på museet
- Skriv et postkort om hvad du har oplevet på museet – brug fiskemodellen eller tørresnoren til at organisere fortællingen.
- Læs andre sagn om Skjoldungerne eller myter om de Nordiske Guder og genfortæl dem for hinanden og opfør dem som rolle/skuespil.
- Skriv dit eget sagn eller en myte.
- Arbejd videre med personkarakteristik og fortællestruktur og brug tørresnoren og fisken som modeller til andre fortællinger.

Booking

Workshoppen "Helte, Guder og sagn" er et forløb for elever på mellemtrinnet og målsætningen med forløbet er, at eleverne får mulighed for at arbejde med fortællinger og genre ud fra et emne, som de kan relatere sig til.

Hvis du er interesseret i dette forløb kan det bookes på:

D 4131 6530

E lejremuseum@romu.dk

For yderligere praktiske oplysninger om booking se venligst museets hjemmeside www.romu.dk. Her kan du også få oplysninger om hvilke skoler, der kan benytte sig af tilbuddet om gratis undervisning.

Praktisk

Det er muligt at spise medbragte madpakker på museet enten før eller efter besøget på museet. Hvis I ønsker at gå rundt i museets udstilling på egen hånd efter besøget, og det er uden for museets almindelige åbningstid skal det aftales med museet, når du booker forløbet. For skoler som ikke er omfattet af aftalen om gratis undervisning vil det koste 200 kr. pr. påbegyndt time.